USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Davida Hipšra a soudců Lenky Krupičkové a Michala Bobka v právní věci žalobce: **D. T. V.**, zastoupený Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalovanému: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 5. 2022, č. j. 13 A 18/2022 - 37,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. města Prahy, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále též „správní orgán I. stupně), ze dne 20. 12. 2021, č. j. KRPA-8091-54/ČJ-2021-000022-50, byla dle § 50a odst. 2 písm. b) a odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o pobytu cizinců“) žalobci uložena povinnost opustit území členských států Evropské unie a stanovena doba k opuštění území členských států Evropské unie (dále též „EU“) nejpozději do 60 dnů ode dne oznámení daného rozhodnutí. Uvedené rozhodnutí napadl žalobce odvoláním, které bylo zamítnuto rozhodnutím ze dne 17. 3. 2022, č. j. CPR-5682-3/ČJ-2022-930310-V240, a rozhodnutí správního orgánu I. stupně bylo potvrzeno.

II.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu k Městskému soudu v Praze (dále též „městský soud“), který ji zamítl shora označeným rozsudkem. Rozsudek

městského soudu, stejně jako zde uváděná judikatura Nejvyššího správního soudu, je k dispozici na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Proti označenému rozsudku městského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost. Namítal, že městský soud nesprávně posoudil všechny skutkové okolnosti případu, když shledal, že je rozhodnutí přiměřené z hlediska zásahu do soukromého a rodinného života stěžovatele. Zamítnutím žaloby městský soud zatížil své rozhodnutí vadou nezákonnosti.

[4] Je přesvědčen, že prokázal vztah se svojí partnerkou, s níž plánuje společnou budoucnost. Uzavření manželství a založení rodiny. Trvání na vycestování je krajně nepřiměřené, jelikož tím bude značně narušen jejich vztah. Současně nelze ani požadovat, aby partnerka následovala stěžovatele do Vietnamu, neboť je občankou České republiky a nemá ve Vietnamu vyřízené pobytové oprávnění. Nuceným vycestováním tak dojde k zpřetrhání veškerých rodinných vazeb stěžovatele na území. Zdůraznil rovněž značně finanční náklady spojené s případným cestováním, pokud by mu pobytové oprávnění uděleno nebylo.

[5] Stěžovatel dále namítl, že zde má od 4. 1. 2021 podanou žádost o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU, o níž doposud nebylo rozhodnuto. Poukázal přitom na skutečnost, že v této věci bylo vydáno opatření proti nečinnosti se lhůtou 60 dnů pro vydání rozhodnutí. Upozornil také na to, že doposud nebylo rozhodnuto o jeho žádosti o vydání osvědčení o oprávněnosti pobytu dle § 87y zákona o pobytu cizinců. Stěžovatelovu právnímu zástupci je z praxe zřejmá značná délka předmětného řízení. V souvislosti s tím se navíc obává, že vzhledem k množství agendy spojené s uprchlickou vlnou napadené Ukrajiny se řízení o jeho žádosti bude dále prodlužovat. Nadto ani není jisté jeho vydání. Pokud by odcestoval, stěží by se mohl vrátit, pokud by kasační stížnosti bylo vyhověno. V této souvislosti akcentoval dlouhotrvající odloučení od jeho partnerky, kdy s ohledem na stále trvající pandemii koronaviru a vyšší počet nakažených tvrdí, je nejisté, jak dlouho by případné odloučení mohlo trvat, přičemž vzhledem k blížícímu podzimu, kdy je onemocnění obecně vyšší, nelze vůbec hádat, jak dlouho by se musel zdržet v zemi původu v očekávání, jak bude pobytová žádost vyřízena a zda nebudou nějaká neočekáváná omezení.

[6] Podle stěžovatele tak správní orgány v posuzovaném případě řádně neposoudily všechny relevantní skutkové okolnosti případu. Dopadem rozhodnutí žalované do jeho soukromého a rodinného života se řádně nezabýval ani městský soud. Nezohlednily závažnost dopadů nutnosti vycestovat do jeho života a do života partnerky v porovnání s veřejným zájmem, který odůvodňuje nutnost opustit území EU. Přitom povinnost opustit území EU nelze automaticky považovat za nejmírnější opatření odůvodňující přiměřenost napadeného rozhodnutí. V této souvislosti stěžovatel odkázal na relevantní judikaturu Nejvyššího správního soudu i dotčenou právní úpravu včetně příslušných mezinárodních závazků České republiky. S ohledem na výše uvedené stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na obsah správního spisu a navrhl zamítnutí kasační stížnosti. K návrhu na přiznání odkladného účinku uvedl, že nesouhlasí, aby byl kasační stížnosti odkladný účinek přiznán, neboť má za to, že stěžovatel nesplňuje předpoklady pro jeho přiznání.

V.

[8] Nejvyšší správní soud předně zkoumal podmínky přijatelnosti kasační stížnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s., s účinností od 1. 4. 2021, platí, že za podmínky, kdy před městským soudem rozhodoval o věci specializovaný samosoudce, a tato kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud jako nepřijatelnou (změna na základě novely soudního řádu správního zákonem č. 77/2021 Sb.). Z důvodové zprávy k této novele je zřejmé, že jejím účelem je urychlení soudního přezkumu rozhodnutí a dalších aktů správních orgánů, a to ve fázi před Nejvyšším správním soudem. Věcné přezkoumání pravomocného rozhodnutí městského soudu Nejvyšším správním soudem má probíhat pouze v případech, kdy je to důležité nejen pro samu posuzovanou věc, ale i pro plnění základní role Nejvyššího správního soudu jako vrcholného soudního orgánu ve věcech správního soudnictví, kterou je sjednocování judikatury správních soudů.

[9] Nejvyšší správní soud předně shledal, že se uvedená právní úprava na nyní projednávanou věc užije; městský soud rozhodl po nabytí účinnosti novely s. ř. s. (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28, ze dne 5. 8. 2021, č. j. 10 Azs 196/2021-30, ze dne 14. 7. 2021, č. j. 10 Azs 184/2021-36, ze dne 15. 7. 2021, č. j. 9 Azs 110/2021-30, ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021-31, ze dne 24. 9. 2021, č. j. 10 Azs 225/2021-34).

[10] Nejvyšší správní soud dále přistoupil k hodnocení toho, zda kasační stížnost splňuje podmínky pro její přijetí k věcnému projednání a zkoumal, zda ve věci rozhodoval specializovaný samosoudce a zda svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, odmítl by ji jako nepřijatelnou (ze dne 24. 9. 2021, č. j. 10 Azs 225/2021 - 34, ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 Azs 84/2021-23 atp.).

[11] Podle § 31 odst. 2 s. ř. s. ve věcech rozhodnutí o povinnosti opustit území rozhoduje specializovaný samosoudce. První podmínka tedy splněna byla.

[12] Pro vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního odkazuje zdejší soud na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“ vyložil. Ačkoli se tak vyjádřil ve vztahu k předcházející právní úpravě nepřijatelnosti, která pamatovala pouze na posuzování ve vztahu k mezinárodní ochraně, závěry plynoucí z této judikatury jsou přiměřeně uplatnitelné také v nyní projednávané věci (shodně rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 6. 2021, č. j. 1 As 124/2021-28, ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, ze dne

15. 7. 2021, č. j. 9 Azs 110/2021-30, ze dne 23. 7. 2021, č. j. 4 As 156/2021-50, ze dne 13. 8. 2021, č. j. 10 As 222/2021-39, ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021-31, ze dne 1. 9. 2021, č. j. 1 As 148/2021-44, ze dne 7. 10. 2021, č. j. 6 Azs 242/2021-21 atp.). Kasační stížnost Nejvyšší správní soud přijme k meritornímu přezkumu v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to *i)* z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo překonání judikatury, nebo *ii)* v případě zásadního právního pochybení krajského (městského) soudu. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud krajský či městský soud a) ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. (srov. též Kühn, Z. In: KÜHN, Z., KOCOUREK, T. a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, k § 104a, především body 6 a 11). Nejvyšší správní soud přesah vlastních zájmů stěžovatele neshledal, stěžovatel jej ostatně v kasační stížnosti ani netvrdil, a vyhodnotil tedy kasační stížnost jako nepřijatelnou.

[13] Nejvyšší správní soud se již opakovaně zabýval námitkami obsaženými v kasační stížnosti. K implicitně namítané nepřezkoumatelnosti správních rozhodnutí a rozsudku městského soudu lze odkázat na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004-62, a ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-76, ze dne 23. 7. 2008, č. j. 3 As 51/2007-84, ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008 - 109, ze dne 28. 3. 2013, č. j. 7 As 92/2012-41, ze dne 16. 7. 2014, č. j. 3 As 111/2013-25 atp. Podle názoru Nejvyššího správního soudu správní orgány i městský soud důkladně posoudily tvrzený zásah do soukromého a rodinného života stěžovatele, resp. důsledky povinnosti opustit území EU pro stěžovatele a jeho partnerku. Městský soud argumentaci správních orgánů náležitě přezkoumal a ztotožnil se s jejich závěry. Kasační soud dodává, že zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64). Takové vady Nejvyšší správní soud neshledal. Nejvyšší správní soud dodává, že i skutkový stav byl zjištěn dostatečně a v souladu s judikaturou, srov. např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003-59, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003-42, ze dne 17. 6. 2004, č. j. 3 Azs 23/2004-63, ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57, ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008-67, ze dne 27. 1. 2009, č. j. 2 Azs 91/2008-66.

[14] Přiměřeností dopadů rozhodnutí o povinnosti stěžovatele opustit území členských států EU podle § 50a zákona o pobytu cizinců do jeho soukromého a rodinného života se Nejvyšší správní soud zabýval již např. v rozsudku ze dne 24. 10. 2018, č. j. 1 Azs 296/2018-35, 27. 2. 2020, č. j. 8 Azs 351/2018-50 nebo ze dne 27. 6. 2022, č. j. 4 Azs 16/2022-60. Následně tak učinil rovněž Ústavní soud v usnesení ze dne 31. 3. 2021, sp. zn. II. ÚS 1276/20. Postup správních orgánů i městského soudu uvedené judikatuře plně odpovídá.

[15] Nejvyšší správní soud v rozsudku sp. zn. 1 Azs 296/2018-35 dospěl k závěru, že *„nelze přisvědčit ani námitce stěžovatele, že zásah do jeho soukromého a rodinného života*

v důsledku napadeného rozhodnutí není přiměřený. Nejvyšší správní soud dal za pravdu závěrům správních orgánů, podle kterých rozhodnutí o povinnosti opustit území sice představuje určitý zásah do soukromého a rodinného života stěžovatele, ovšem s ohledem na to, že jde o v podstatě nejmírnější opatření pro cizince neoprávněně pobývajícího na území ČR, které není spojeno se stanovením doby, po kterou je cizinci vstup na území ČR zakázán, lze tento zásah považovat za přiměřený. Stěžovatel sice na území ČR pobývá dlouhodobě (do ČR přicestoval v roce 2005), avšak již od roku 2010 nedisponuje žádným pobytovým oprávněním, za což byl také v minulosti opakovaně sankcionován. Svůj pobyt se snažil různými, i zjevně účelovými (stěžovatel žádal o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU v době, kdy již měl vztah se svou manželkou) způsoby legalizovat, avšak bezúspěšně. Na území ČR má sice rodinu (manželku a dvě nezletilé dcery), tu si však založil již s vědomím svého protiprávního pobytu a musel tak dopředu počítat s tím, že bude nucen si svůj pobyt na území ČR zlegalizovat. Nezletilé děti stěžovatele mohou po nezbytnou dobu, kdy bude stěžovatel muset vycestovat za účelem vyřízení potřebného pobytového oprávnění v zemi původu, setrvat na území ČR se svou matkou. Vzhledem k částečné konsolidaci situace na zastupitelském úřadě v Hanoji spojovanou s nefunkčností tzv. Visapointů by nemělo jít o nijak dlouhodobé odloučení rodiny, ale pouze o její dočasné rozdělení z důvodu legalizace pobytu jednoho z jejích členů. Bude tak do určité míry záviset na aktivitě stěžovatele, kdy se mu podaří svou situaci vyřešit.“

[16] V rozsudku sp. zn. 8 Azs 351/2018 taktéž vydaném ve věci stěžovatele dále Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že *„v případě vycestování stěžovatele tak dojde po omezenou dobu k zásahu do jeho rodinného a soukromého života, půjde však z hlediska legalizace jeho pobytu o nezbytný a naprosto minimální důsledek jeho protiprávního setrvávání na území České republiky.“*

[17] S citovanými závěry se Nejvyšší správní soud ztotožňuje i v nyní posuzovaném případě. Městský soud, resp. správní orgány se podle Nejvyššího správního soudu nedopustily žádných pochybení, pro která by bylo nutno jejich rozhodnutí zrušit. Správní orgány přihlížely ke konkrétním okolnostem daného případu a skutečnost, že je vyhodnotily v neprospěch stěžovatele, nemá bez dalšího za následek nezákonnost či vadnost jejich rozhodnutí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2015, č. j. 1 Azs 140/2014-42). Správní orgány ve svých rozhodnutích uvedly i okolnosti, ze kterých vycházely při úvahách o uložení povinnosti opustit území EU; jedná se o nejmírnější opatření vůči osobě, jež není držitelem žádného platného oprávnění k pobytu na území České republiky, které nemá žádné negativní dopady do budoucna. Poté, co si stěžovatel vyřídí příslušná pobytová oprávnění, mu nebrání nic v tom, aby se na území České republiky vrátil.

[18] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 4. 3. 2015, č. j. 1 Azs 160/2014 uvedl, že: *„Pokud byl rodinný život rozvíjen až poté, kdy dotčené osoby věděly, že cizinec pobývá na území nelegálně, vede to zpravidla k závěru o zjevné neopodstatněnosti stížnosti (viz např. rozhodnutí o přijatelnosti ve věci Biraga a ostatní proti Švédsku, 3. 4. 2012, stížnost č. 1722/10, § 50; či Jerry Olajide Sarumi proti Spojenému království, 26. 1. 1999, stížnost č. 43279/98, nebo Andrey Shebashov proti Lotyšsku, 9. 11. 2000, stížnost č. 50065/99). Komentář k Úmluvě uvádí, že stížnosti osob, které si založily rodinu až poté, co jejich pobyt byl z určitého důvodu nelegální, jsou běžně Evropským soudem pro lidská práva odmítány jako zjevně neopodstatněné, a to i samosoudcem, který má pravomoc odmítnout stížnost, pokud lze rozhodnutí o její*

nepřijatelnosti učinit bez dalšího přezkoumání (Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J. Bobek, M. Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 958)."

[19] Ke stejnému závěru dospěl Ústavní soud ve shora uvedené citované věci zdůraznil, že „*je-li shledáno, že k založení rodinného života došlo až v době, kdy stěžovatelův pobytový status v hostitelské zemi byl nejistý, porušení práva na respektování rodinného života dle čl. 8 Úmluvy lze konstatovat pouze výjimečně (srov. např. rozsudek velkého senátu ESLP ve věci Jeunesse proti Nizozemsku, cit. výše, § 108; rozsudek ESLP ve věci Nunez proti Norsku, cit. výše, § 70; rozhodnutí ESLP ve věci Nguyen proti Norsku ze dne 26. 1. 2016, č. 30984/13, § 28; rozhodnutí ESLP ve věci Abokar proti Švédsku ze dne 14. 5. 2019, č. 23270/16, § 37; rozhodnutí ESLP ve věci Eze proti Švédsku ze dne 17. 9. 2019, č. 57750/17, § 46).*" Stěžovatel přitom přistoupil k budování partnerského vztahu v době, kdy byla jeho pobytová situace přinejmenším značně nejistá, a to nejen s ohledem na chybějící pobytový titul, ale i na skutečnost, že žádost o povolení k přechodnému pobytu podal téměř rok poté, co mu skončilo poslední platné pobytové oprávnění. Nadto probíhající řízení o vydání povolení k pobytu na území České republiky není překážkou, pro kterou by stěžovatel nemohl vycestovat. Ústavní soud se ztotožnil s názorem správních úřadů a správních soudů, že „*stěžovateli mělo být od počátku jasné, že za daných okolností není jisté, zda a případně za jakých podmínek bude moct realizovat své právo na rodinný život právě na území České republiky.*"

[20] Z uvedeného vyplývá, že pouze existence trvalého vztahu stěžovatele a jeho přítelkyně není v daném případě zásadní, neboť tento byl rozvíjen až poté, kdy stěžovatel věděl, že pobývá na území nelegálně. Stěžovatel nemůže využít vztahu s občankou České republiky k legalizaci svého dalšího pobytu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2014, č. j. 5 As 102/2013-31).

[21] Co se týče stěžovatelem tvrzených nákladů spojených s jeho cestováním, pokud by mu nebylo pobytové oprávnění uděleno, popř. s návštěvou Vietnamu jeho partnerkou, Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatel musel s ohledem na svůj nikoli krátkou dobu trvající nelegální pobyt na českém území s takovými výdaji počítat. Vzhledem k pobytové historii stěžovatele pak uvádí, že bylo na něm, aby si svůj pobyt v zemi včas zlegalizoval, přičemž tak mohl učinit již dříve v souladu s jeho rodinnou situací. Vztah stěžovatele a jeho přítelkyně nemusí nutně skončit tím, že je stěžovatel povinen opustit území EU, kontakt mohou udržovat též prostřednictvím telefonu a sociálních sítí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 11. 2019, č. j. 1 Azs 384/2019-16), ačkoliv tento způsob považuje stěžovatel za nedostatečný.

[22] Výše citované judikaturní závěry se týkají obdobných dopadů do soukromého a rodinného života stěžovatele v důsledku jeho vycestování z území České republiky. Nejvyšší správní soud zároveň v posuzovaném případě neshledal důvod se od těchto závěrů v nyní posuzované věci odchýlit. Městský soud nepochybil, pokud ze shora uvedených závěrů vycházel. V napadeném rozsudku přesvědčivě vysvětlil, z jakých důvodů je lze využít i v nyní posuzovaném případě. Jelikož tak dopady do soukromého a rodinného života stěžovatele v důsledku opuštění České republiky nejsou ani v posuzovaném případě nepřiměřené, ztotožňuje se Nejvyšší správní soud se závěrem městského soudu,

který neshledal rozhodnutí správních orgánů za rozporná s čl. 10 odst. 2 Listiny základní práv a svobod, čl. 8 odst. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

[23] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že neshledal existenci žádné právní otázky, která by svým významem přesahovala vlastní zájmy stěžovatele, jakož ani existenci pochybení takové intenzity, která by mohla vést k přijatelnosti kasační stížnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2021, č. j. 10 As 222/2021-39).

[24] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl.

[25] Nejvyšší správní soud nerozhodoval o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, protože o tomto mimořádném opravném prostředku bylo rozhodnuto bez zbytečného prodlení po nezbytném poučení účastníků řízení a obstarání dalších podkladů nutných pro rozhodnutí.

[26] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1, větou první, s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, část III. 4.). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, která by jinak měla právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nevznikly. Žádný z účastníků proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. září 2022

David Hipšr
předseda senátu